

فرهنگ راهبردی و سیاست خارجی ایران

با مقدمه دکتر حسین سلیمی

www.ketab.ir

- نویسنده:

سید امین حجازی

فرهنگ راهبردی و سیاست خارجی ایران

نویسنده: سید امین حجازی

ناشر: پژوهشکده مطالعات راهبردی

ویراستار ادبی: فاطمه پورحسینی

صفحه‌آرا: لیلا بنی‌هاشمی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۴۷۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۸۷۷-۹-۳

دورنگار: ۸۸۸۹۶۵۶۱

تلفن: ۸۸۹۱۲۸۳۰

واحد فروش: ۸۸۸۰۲۴۷۶

نشر: ۸۸۸۰۲۴۷۷

نشانی: تهران، خیابان رحیم‌خان زند، خیابان آبان جنوبی، خیابان رودسر شرقی، شماره ۷

کد پستی: ۱۴۱۵۵-۵۱۸۹

وبسایت: www.risstudies.org

رایانامه: info@risstudies.org

فروشگاه اینترنتی: shop.risstudies.org

تمامی حقوق اثر برای پژوهشکده مطالعات راهبردی محفوظ است

سرشناسه: حجازی، سیدامین، ۱۳۶۱-

عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ راهبردی و سیاست خارجی ایران/نویسنده سیدامین حجازی: با مقدمه حسین سلیمی؛ ویراستار ادبی فاطمه پورحسینی.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۴۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۸۷۷-۹-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۱۵ - ۲۳۴.

یادداشت: نمایه.

موضوع: برنامه‌ریزی راهبردی -- ایران

موضوع: Iran -- Strategic planning

موضوع: ایران -- روابط خارجی

موضوع: Iran -- Foreign relations

شناسه افزوده: سلیمی، حسین، ۱۳۴۰ - مقدمه‌نویس

زده بندی کنگره: HD۳۰/۲۸

زده بندی دیویی: ۶۵۸/۴۰۱۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۷۹۰۷۰

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

این اثر رساله دوره دکتری با عنوان «الگوی تأثیر فرهنگ راهبردی بر سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران» است که در تاریخ ۹۸/۱۰/۱۸ توسط آقای سید امین حجازی با راهنمایی آقای دکتر حسین سلیمی و مشاوره آقای دکتر سیدجلال دهقانی فیروزآبادی در پرتیب تحسيلات تکميلي خريگردان دانشگاه علامه طباطبائي، دفاع و پذيرفته شده است و دانشگاه به موجب مجوز شماره ۱۴۰۰/۰۲-۱۰۴۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۵، اجازه چاپ/توليد و انتشار آن را داده است.

فهرست مطالب

۹	سخن ناشر
۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
فصل اول: چارچوب نظری	
۲۱	مقدمه
۲۱	نظریه سازداندگاری
۳۱	رویکرد فرهنگ راهبردی
فصل دوم: منابع و هنجارهای فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی ...	
۴۷	مقدمه
۴۸	منابع فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی جمهوری اسلامی ایران
۵۵	هنجارهای فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی جمهوری اسلامی ایران
۸۸	سیر تحول در هنجارهای فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی ...
۱۲۰	جمع‌بندی
فصل سوم: تأثیر فرهنگ راهبردی بر تصمیم‌گیری در ...	
۱۲۳	مقدمه
۱۲۴	تأثیر فرهنگ راهبردی بر نقش‌های ملی جمهوری اسلامی ایران
۱۳۵	تصمیم‌گیری بر اساس منطق تناسب
۱۴۱	سیر تحول در نقش‌های ملی و تصمیم‌گیری در سیاست خارجی ...
۱۵۲	جمع‌بندی
فصل چهارم: تأثیر فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی بر ...	
۱۵۵	مقدمه
۱۵۶	تأثیر فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی بر جهت‌گیری سیاست خارجی ...

سخن ناشر

سیاست خارجی پدیده‌ای متأثر از عوامل گوناگون داخلی و بین‌المللی است و در دهه‌های اخیر، میزان توجه به عوامل داخلی همچون فرهنگ ملی و سیاسی، دین و ایدئولوژی، جهان‌بینی مردم و حاکمان و تاریخ و جغرافیای کشورها به‌عنوان بخش مهمی از تحلیل و تبیین سیاست خارجی دولت‌ها، افزایش یافته است. فرهنگ راهبردی یکی از هنجارهای داخلی شکل‌دهنده سیاست خارجی بازیگران روابط بین‌الملل است و بر مبنای آن، نخبگان سیاسی با فرهنگ راهبردی متفاوت، در موقعیت‌های مشابه در عرصه بین‌المللی، تصمیم‌گیری و رفتار سیاست خارجی متفاوتی را به نمایش می‌گذارند. بنابراین احصای - هنجارهای فرهنگ راهبردی کشورها، نقش مهمی در فهم چرایی تصمیم‌گیری و رفتار سیاست خارجی کشورها از جمله جمهوری اسلامی ایران دارد. رویکرد فرهنگ راهبردی این امکان را می‌دهد، که محققان دریابند چگونه کشورها به موضوعات راهبردی می‌نگرند و چه واکنش‌هایی در شرایط گوناگون نشان می‌دهند. بررسی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از نگاه این نظریه، به‌مراتب قابلیت‌های بیشتری در مقایسه با نظریه‌های مسلطی چون نورنالیسم یا بازیگر خردمند دارد؛ چراکه برخی از رفتارهای سیاست خارجی ایران با قالب‌های ارائه‌شده در نظریه‌های مزبور تحلیل‌پذیر نیستند. طی دهه‌های اخیر، اندیشمندان حوزه روابط بین‌الملل به مطالعه فرهنگ راهبردی به‌عنوان یکی از موضوعات مهم تحلیلی برای تبیین سیاست خارجی کشورها پرداخته‌اند، اما فقدان چارچوب نظری مدون برای بهره‌گیری از رویکرد فرهنگ راهبردی به‌منظور تحلیل سیاست خارجی کشورها و کمبود منابع علمی مربوط به تأثیر فرهنگ راهبردی نخبگان سیاسی بر سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، موجب شده است که مفهوم فرهنگ راهبردی همچنان در سطح جامعه دانشگاهی مفهومی گنگ و مهجور بماند. در این کتاب تلاش شده است با تلفیق نظریه سازه‌انگاری و رویکرد فرهنگ راهبردی،

چارچوب مفهومی جدیدی طراحی شود تا بر مبنای آن بتوان چگونگی تأثیرگذاری فرهنگ راهبردی بر سیاست خارجی کشورها از جمله جمهوری اسلامی ایران را بررسی و شناسایی کرد. از این رو، با توجه به اینکه کتاب حاضر چشم‌انداز و رویکرد متفاوتی از تجزیه و تحلیل سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران را برای پژوهشگران و دانشجویان حوزه مطالعات راهبردی و تصمیم‌گیرندگان سیاست خارجی و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران گشوده است، پژوهشکده مطالعات راهبردی با توجه به رسالت خود مبنی بر پرکردن خلأ ادبیات پژوهشی در حوزه‌های راهبردی، تصمیم به انتشار آن گرفت. پژوهشکده مطالعات راهبردی از مؤلف این اثر که برگرفته از پایان‌نامه دکتری در رشته روابط بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبائی است و همچنین از آقای دکتر حسین سلیمی استاد روابط بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبائی به دلیل راهنمایی نویسنده در تولید این اثر و نگارش پیشگفتار عالمانه برای این کتاب تشکر و قدردانی می‌کند و مطالعه آن را برای همه دانشجویان و دانش‌آموختگان علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و پژوهشگران و علاقه‌مندان دانش سیاسی و بین‌المللی به‌ویژه سیاست خارجی مفید و مناسب می‌داند.

امید است انتشار این کتاب به‌عنوان یکی از نگرش‌ها و رویکردهای نظری و تجربی آن، بستر مناسبی برای انجام مطالعات بیشتر و عمیق‌تر در حوزه مسائل و موضوعات مربوط به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران فراهم آورد و راه را برای انجام مطالعات عمیق‌تر و با نگرش متفاوت‌تر هموار سازد و همچنین مورد بهره‌برداری تصمیم‌سازان، تصمیم‌گیرندگان و مجریان سیاست خارجی میهن اسلامی مان به‌منظور تأمین منافع و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد.

معاونت پژوهشی